

що кращі формули дійсно прості і прозорі. Крім того, вони не повинні бути керованими органами, які вони фінансують.

Список бібліографічних посилань

1. Фінансова стійкість поліцейських сил в Англії та Уельсі. Національне аудиторське бюро. Лондон, Міністерство Внутрішніх справ, 2017.
2. Консультації з питань реформування механізмів фінансування поліції в Англії та Уельсі. Лондон, Міністерство Внутрішніх справ, 2017.
3. Звіт про надання тимчасової поліції (Англія та Уельс) 2018/19.
4. Реформування поліції для громадськості: документ для обговорення з боку консультативної групи з національних дебатів щодо поліцейської діяльності в умовах жорсткої економії. Національна консультативна група з питань дебатів. 2018.
5. Фінансування поліції – брифінг, палата громад. Джонстон, Н. & Б. Політовський 2016
6. Комітет з питань внутрішніх справ Палати громад. Лондон, 2018.
7. Просто зміни: новий підхід до місцевого оподаткування 2017.

Одержано 26.03.2019

УДК 342.9.03

ІГОР АНАТОЛІЙОВИЧ АРТЕМЕНКО,

*доктор юридичних наук, доцент,
суддя Апеляційного суду Одеської області;*

 <https://orcid.org/0000-0002-9144-1500>

РОЛЬ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРОЦЕСУАЛЬНИХ НОРМ У МЕХАНІЗМІ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Висвітлюючи питання про місце та роль адміністративно-процесуальних норм у механізмі адміністративного процесуального регулювання, коротко охарактеризуємо, що саме являє собою така складна юридична конструкція як механізм адміністративного процесуального регулювання. У цьому аспекті одразу відмітимо, що механізм правового регулювання як теоретико-методологічна категорія міцно інтегрувалася в категоріальний апарат юриспруденції, без застосування якої пізнавальне вивчення окремих правових явищ на рівні теорії права і правозастосовної діяльності є подекуди навіть неможливим. Разом із тим, у правознавстві чітко прослідковується поєднання та взаємодоповнення існуючих методологічно доктринальних підходів (інструментального, системного, діяльнісного, комплексного) для позначення механізму правового регулювання через всю сукупність його загальносоціальних і спеціально-юридичних ознак, що у комплексі дозволяють оптимально дослідити та проаналізувати різноманітні аспекти досліджуваного феномену.

Говорячи про механізм правового регулювання, теоретики права зазвичай мають на увазі систему правових засобів, за допомогою якої здійснюється результативний вплив на суспільні відносини, згруповуються не лише явища правової дійсності, пов'язані з вирішенням життєвих ситуацій, а також окреслюються у робочому, системному вигляді. До елементів механізму правового регулювання зараховують: 1) юридичні норми; 2) правові відносини; 3) акти реалізації прав та обов'язків. Факультативним елементом виступають акти застосування права [1, с. 364–365]. У свою чергу С. П. Нарикова пояснює, що названий механізм, наділяючись функціональною ознакою, виступає у вигляді своєрідного замкнутого кола, усередині якого кожен елемент зв'язку є одночасно й умовою, і наслідком іншого [2, с. 39]. Примітно, що окремі дослідники окреслюють та роз'яснюють зміст таких функцій, що виконує механізм правового регулювання, як: упорядковуючу; гарантуючу; координаційну; інтегративну; стабілізуючу; моделюючу; орієнтаційну; стимулюючу; правообмежувальну [3, с. 8]. Можна впевнено стверджувати, що конкретно передбачена мета суб'єктів права, суспільства або держави виступає утворюючими чинниками при створенні механізму правового регулювання, відповідно до яких законотворець обирає потрібний комплекс правових засобів з метою впорядкування певних суспільних відносин. При цьому дієвість правових засобів як системи відносно самостійних необхідних юридичних

інструментів, визначених нормами законодавства призводить до практичного здійснення об'єктивного і суб'єктивного права, його перетворення в життя, гарантування стабільності суспільних відносин. Отже, лише за умови «працездатності» усіх юридичних інструментів у їх налагодженому взаємозв'язку здійснюється впорядкування певних суспільних відносин з метою досягнення мети функціонування даного механізму.

Наголосимо, що у теорії процесуального права і загалом – у процесуальних галузях права не спостерігається активного наукового пошуку відповідей на питання, що саме варто розуміти під механізмом процесуального регулювання, з точки зору природи, сутності, змісту, цілей, функцій та структури цього доволі складного і функціонально, і структурно правового феномену.

Наприклад, І. В. Атаманчук та Р. А. Калюжний, підкреслюючи відчутний брак досліджень із вказаної проблематики у теорії процесуального права, спробували сформулювати визначення процесуально-правового механізму як сукупності процесуально-правових засобів, способів та форм, за допомогою яких нормативність права забезпечує впорядкування суспільних відносин, відповідає інтересам суб'єктів права, вирішує спори, сприяє досягненню соціального компромісу у правовій сфері, а при його відсутності виконує правоохоронну функцію [4, с. 108]. Поряд із цим, до його складових елементів дослідники зараховують: 1) відповідні до кожного випадку процесуально-правові норми; 2) юридичні факти як конкретні життєві обставини, що тягнуть за собою виникнення, зміну чи припинення процесуальних правовідносин (фактична система процесуально-правового механізму); 3) процесуальні правовідносин, які врегульовуються нормами процесуального права і виникають, змінюються або припиняються на підставі юридичних фактів [4, с. 109].

Поділяючи такий науковий погляд щодо даного питання можемо стверджувати, що цілеспрямованість механізму процесуального регулювання визначається предметом та методом правового регулювання тієї чи іншої галузі процесуального права, поряд із його загальним соціальним призначенням. У нашому випадку об'єктом механізму адміністративного процесуального регулювання є організаційно упорядкована нормами адміністративно-процесуального законодавства сукупність адміністративно-процесуальних відносин, регулюючий вплив на які здійснюють процесуально-правові засоби, як складові елементи даного механізму. Окрім того, підґрунтям для виокремлення характерних особливостей предмету механізму адміністративного процесуального регулювання повинна бути певна функціонально-галузева приналежність адміністративно-процесуальних правовідносин, які вимагають якісного юридичного врегулювання.

В якості специфічних особливостей даного механізму можемо віднести наступні: а) завдяки його «працездатності» здійснюється цілеспрямований нормативний вплив на адміністративно-процесуальні правовідносини, які виникають під час розгляду і вирішення конкретної адміністративної справи у певній сфері установчої, правотворчої чи правозастосовної адміністративної діяльності; б) характеризується регулятивним та охоронним характером його складових елементів – адміністративно-процесуальних засобів; в) складна, багаторівнева структура даного механізму, яка завжди має завершений логічний і чіткий вигляд; г) існування структурних і функціональних зв'язків між його складовими елементами; д) забезпечується функціонування даного механізму під час здійснення адміністративно-процесуальною діяльністю, обов'язковим учасником якої є уповноважений державний орган наділений владними повноваженнями (суб'єкт владних повноважень, суддя адміністративного суду залежно від сфери застосування механізму).

Узагальнення та комплексний аналіз наукових підходів щодо розуміння змісту таких правових явищ, як: «механізм правового регулювання» і «механізм процесуального регулювання» надав можливість розглядати механізм адміністративного процесуального регулювання крізь призму певної сукупності взаємопов'язаних та взаємодіючих у визначеному порядку правових засобів (адміністративно-процесуальних норм; юридичних фактів; адміністративно-процесуальних правовідносин; актів правозастосування), за допомогою яких здійснюється впорядкування адміністративно-процесуальних правовідносин з метою визнання, забезпечення та захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб у сфері публічного управління. Завдяки механізму адміністративного процесуального регулювання впорядковується певна група адміністративно-процесуальних правовідносин, що виникають, розвиваються, змінюються і припиняються у публічній сфері і складають предмет адміністративного процесуального права. З іншого боку, множинність різновидів адміністративно-процесуальних правовідносин, що мають власний об'єкт, зміст, суб'єктний склад вимагають застосування конкретних процесуальних засобів механізму адміністративного процесуального регулювання процедурного, регулятивного

та охоронного характеру, які враховували б всю специфіку, сферу існування та динаміку таких відносин.

Так чи інакше, слід визнати, що обов'язковим первинним складовим елементом механізму адміністративного процесуального регулювання виступає саме адміністративна процесуальна норма, яка виступає в якості регулятора адміністративно-процесуальних відносин, передумовою їх виникнення, зміни, розвитку та припинення, а також визначає коло та обсяг процесуальних прав та обов'язків учасників адміністративно-процесуальних правовідносин, порядок і процедуру адміністративно-процесуальної діяльності. Саме застосування адміністративно-процесуальних норм, закріплених діючим законодавством, є необхідною умовою функціонування механізму адміністративного процесуального регулювання.

Список бібліографічних посилань

1. Алексеев С. С. Право: азбука – теория – философия. Опыт комплексного исследования. М. : Статут, 1999. 712 с.
2. Нарыкова С. П. Системный подход к исследованию механизма правового регулирования : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. М., 2006. 180 с.
3. Куракин О. М. Механизм правового регулирования: теоретико-правовая модель : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.01. Харків, 2016. 40 с.
4. Калюжний Р. А., Атаманчук І. В. Развитие процессуального права Украины : монография. Київ : Леся, 2015. 188 с.

Одержано 26.03.2019

УДК 342.9:349.6

СЕРГІЙ СЕРГІЙОВИЧ БАНДУРКА,

*аспірант кафедри правового забезпечення господарської діяльності
Харківського національного університету внутрішніх справ*

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В юридичній літературі існують різні підходи щодо розуміння безпеки підприємницької діяльності. Безпеку підприємницької діяльності розглядають як базис, фундаментальну основу забезпечення економічної безпеки України. Забезпечення безпеки підприємницької діяльності може сприяти зниженню рівня соціально-економічної нерівності та напруженості у суспільстві, яка нею викликана, підвищенню рівня зайнятості і кваліфікації робочої сили, підвищенню рівня розвитку науки, техніки і технологій, розвитку інфраструктури, підвищенню рівня соціально-економічного розвитку країни в цілому. Забезпечення належного рівня безпеки підприємницької діяльності дозволяє суб'єктам господарювання різних рівнів бути рівноправними і самостійними елементами системи економічних відносин в країні та системи світових господарських зв'язків. Забезпечення безпеки підприємницької діяльності створює необхідні передумови для всебічного розвитку суспільства, формує матеріальну основу забезпечення національної безпеки країни. Безпека підприємницької діяльності розглядається авторами, насамперед, як можливість суб'єктів господарювання самостійно реалізовувати свої власні економічні інтереси за умови їх повної відповідності інтересам забезпечення національної безпеки країни [1]. На думку О. М. Макеевої безпека підприємництва – це система організаційно-правових, фінансово-економічних заходів, які спрямовані на виявлення, попередження, і припинення загроз у процесі забезпечення ефективного функціонування підприємства [2]. Загрози підприємницькій діяльності фізичних осіб можуть мати різний характер у тому числі соціальний, економічний, екологічний та інший характер. Правоохоронні органи, насамперед, повинні забезпечувати безпеку приватних підприємців від дій, що є протиправними, посягають на існуючий правопорядок і таким чином створюють перешкоду діяльності фізичних осіб-підприємців. Тобто безпека підприємницької діяльності у тому числі й безпека діяльності фізичної особи підприємця як об'єкт забезпечувальної діяльності правоохоронних органів розглядається як створення умов для безперешкодної діяльності, забезпечення відсутності неправомірних втручань та перешкод в діяльність фізичних осіб-підприємців.